

"Klavertrioen" Robert Schumann, Clara Schumann og Johannes Brahms

ARTIKKEL

ALBRETSSEN CS

Sammendrag

På bakgrunn av livshistoriene til Robert Schumann, Clara Wieck og Johannes Brahms, forsøkes det i denne artikkel å gi en psykodynamisk forklaring på forholdet mellom de tre, og de symptomene vi kjenner til at de hadde.

Både Clara og Robert opplevde at deres mødre var borte i lange perioder av deres barndom. Johannes var morens storekjærighet. Videre i livet var Robert Schumann helt avhengig av kvinner. Hans hustru, Clara, gav ham trygge rammer; han hadde en stor kunstnerisk produksjon med henne ved sin side.

Johannes Brahms, derimot, unngikk å binde seg til aktive kvinner. Han måtte ha fred for innpåslitne kvinner for å kunne komponere. Disse svært ulike behov i forholdet til kvinner er klart relatert til deres forskjellige erfaringer i oppveksten.

Claras autoritære far instruerte henne nøye i klaverspill og hun ble hans dyktigste elev. Aktiviteter innenmusikkens område ble Clara Schumanns måte å komme over vanskeligheter på i hele hennes senere liv. Som mor til sju barn skulle hennes hender og armer både strekke til omsorg og kunstnerisk utfoldelse. Dette førte til en smertetilstand som kom og gikk; periodevis helt i takt med barnas kroniske lidelser.

Robert Schumanns overstrømmende glede over å ha fått Johannes Brahms som sin musikalske arvtaker, kan også ha gitt ham en ugunstig psykologisk posisjon vis-à-vis vennen. Et slikt sterkt fellesskap kan, via en identitetskrise, ha ført Schumann over i en psykose.

Ekteskapsvanskeligheter og en strabasiøs turné hadde også gjort hans mentale situasjon ganske prekær.

Johannes Brahms ble en trofast "sønn" for Clara Schumann. Hun var for ham en god "mor" som ikke blandet seg direkte inn i hans dagligliv. For Brahms var nok en slik trygg avstand en betingelse for deres vennskap som strakte seg over fire decennier.

Publisert: 10. desember 1998. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. juni 2026.